

HAZİRAN / TEMMUZ 2019
2019/02 20 TL KKTG 25 TL

ELLE DECORATION

YENİLENDİK
YAZ
MEVSİMİNE
HAZIRIZ!

+
BANYO
MUTFAK EKİ
YENİ
MODELLER VE
EĞİLİMLER

PODYUMDAN EVE
AFRİKA, KUMSAL
VE ADA RENKLERİ

BAHÇEDE
KEYİF ODAKLI
ALANLAR

TASARIM
PLASTİĞİN
GELECEĞİ

BURÇLARA GÖRE
ÇİÇEK DÜZENİ
SOFRA STİLİ

PARİS VE
MİLANO'DAN
TRENDLER
+SERGİLER

DOĞANIN KALBİNDE

Mayorka, Karaburun ve İstanbul'dan sanat tutkunu evler

ISSN 1305-5135
9 771305 513007

YENİ

ARAŞTIRMA

PLASTİĞİN GELECEĞİNE BAKIŞ

İnsanın dünyayı ya da başka canlıları değil, kendini kurtarabilmesi için çok ciddi ve acil çevreci adımlar atması, yatırımlarını bu yönde ilerletmesi gerekiyor. Dünyanın en büyük çevre sorunlarından biri olan plastik atıklar, son dönemde tasarım dünyasının en büyük ilgi alanı. 5 Haziran Dünya Çevre Günü sebebiyle öncelikle plastiğin geleceğinde neler olduğuna baktık; ardından ekolojik tasarım, mimari ve yaşama dair kafa yoran profesyonellerin görüşlerini aldık.

Yapım AFİFE SELEN SELÇUK

Plastik, aslında bükülebilir (pliable) ve elastik kelimelerinin birleşiminden türetilmiş bir kelime ve bununla esas kast edilen, polimer ismindeki malzeme. Bitkilerin yüzeyini kaplayan ve dik durmalarını, doğa şartlarına dayanmalarını sağlayan selüloz, çok yaygın bir doğal polimer. Sanayi devriminin bir sonucu olarak, XIX. yüzyılın hemen sonunda ortaya çıkan insan yapımı polimerler ise petrol bazlı. İşte bu sentetik polimerlere plastik diyoruz. II. Dünya Savaşı için geliştirilen teknolojilerin savaş bitiminde ortada kalmasıyla birlikte ucuz ve hemen her alana uyarlanabilir bir malzeme olan plastik, sanayicilerin radarına girdi. İşte kurulma noktası tam olarak burası. 1948'de dünya; Charles ve Ray Eames'ın MOMA'nın düzenlediği 'Ucuz Maliyetli Mobilya' yarışması için tasarladıkları Eames Molded Plastic Chair (DSX) ile plastiğin sanayi ve yan sanayi dışındaki ilk kullanımına tanıklık etti. DSX'in başarısı, Mid Century Modern akımı ve ardından gelen 60'lar fütürist glam stillerini derinden etkiledi ve günümüzün ikonik tasarımlarının çoğu bu dönemde ortaya çıktı.

Plastik, yıllar içinde yapılan araştırmalar sonucu çeşitlenip seri üretimle hayatın her alanına girdi. Günümüzde plastik kelimesinin kapsama alanına polietilen tereftalat (PET), polietilen (PE), polipropilen (PP), polistiren (PS) ve polivinil klorür (PVC) giriyor. Kısıtlamalara dikkat ederseniz hayatımıza ne şekilde hakim olduklarını görebilirsiniz. Son derece esnek kullanım alanına sahip ve güvenilir bir malzeme olan plastik, aynı zamanda dünyanın en büyük çevre sorunlarından birinin başlıca sebebi. Bugün dünyada üretilen tek kullanımlık plastiklerin %90'ı geri dönüştürülemiyor. Plastiğin sanayiye girişinden bu yana, dünya genelinde 8 milyar ton plastik atık üretilmiş. Atıkların %79'unu doğaya bırakıyoruz; bu da her yıl 8.2 milyon ton atığın nehirler aracılığıyla okyanuslara dağılması demek. Plastiği yaygın hale getiren en büyük özelliği olan dayanıklılık, diğer yandan onun laneti. Sağlam olması, plastiğin çevremizde yüzlerce yıl kalması anlamına geliyor. Bozulduğunda bile, çevremizi asla tam anlamıyla terk etmiyor, çıplak gözle görünmeyen daha küçük parçalar (mikroplastikler) halinde varlığını sürdürüyor. Üstelik bu küçük parçalar hem karadaki hem denizdeki hayvanlar tarafından tüketilip hem onların, hem de bizim besin zincirimize giriyor. Plastik kullanımını azaltmak, yeniden kullanmak ve geri dönüşüm, her geçen gün artan plastik atık sorunuyla mücadelenin yaygın çözümü. Ülkemizde yakın zamanda plastik alışveriş poşetlerinin ücret karşılığı verilmeye başlanması bu açıdan önemli bir adım. Ancak bu çok yavaş ilerleyen sü-

'Biyoplastik hem plastiğin hem de tasarımın geleceği' diyen tasarım küratörü ve galerist Rossana Orlandi, 2018'de ilkini düzenlediği Guiltless Plastic Initiative (Suçsuz Plastik İnisiyatifi) başlıklı oturumu bu yıla da taşıdı. Oturumda Matteo Cibic, Brodie Neill gibi çevre aktivisti tasarımcılar konuştu. Bunu takip eden Ro Plastic-Master's Pieces sergisinde ise Orlandi tarafından bizzat seçilen 30 tasarıma yer verildi.

Rossana Orlandi bu yıl ilk kez düzenlediği Ro Plastic Prize ile de geri dönüştürülmüş plastikten üretilmiş tasarımları ödüllendirdi. Alman tasarımcı Alexander Schüll yüksek ısıda sıkıştırılmış geri dönüştürülmüş polistiren (PS) plakalardan üretilmiş bir sandalye, lamba ve sehpa ile katıldığı yarışmadan mobilya kategorisinde ödülle döndü.

Note Design Studio Milano Tasarım Haftasında tarihi bir bina içine kurguladığı enstalasyonla, Tarkett markasının geri dönüşümlü malzemeden üretilen ve defalarca yeniden üretilebilir IQ isimli yeni plastik bazlı yüzey kaplamasını tanıttı.

Guiltless Plastic inisiyatifi, kişilere DIY projelerine plastik atıklarını eklemek konusunda yaratıcı fikirler veriyor.

Kartell bu yıl Milano Tasarım Haftasında Anna Castelli Ferrieri tasarımı Componibili keson gibi bazı ikonik ürünlerinin biyo-bozunur malzemeden üretilmiş versiyonlarını tanıttı.

Antonio Citterio 2017 yılında Kartell için Bio Chair'i tasarladığında bir çok kişi tasarımda PLA ismini ilk kez duymuştu.

Brezilyalı tasarım ikilisi Humberto ve Fernando Campana, Melissa ayakkabı markasıyla ortaklıklarının 15. yılına, geri dönüşümlü PVC kablolardan örülerek oluşturulmuş Melissa Campana Crochet koleksiyonunu tanıttığı Milano Tasarım Haftasında kutladı.

reç, çünkü plastiklerin endüstriyel anlamda yeniden kullanım ve geri dönüşüm süreci tartışıldığında kadar basit değil. Özellikle farklı plastikleri bir arada geri dönüştürmek yakın zamana kadar mümkün değildi. Bunların ayrıştırılması, bir araya getirilmesi ekstra maliyet anlamına geliyor. Yeni teknolojiler ise henüz çok pahalı. Üstelik geri dönüştürülmüş plastik, orijinal malzemeye göre daha düşük kalitede oluyor. Problemin doğasına baktığımızda ise, aslında plastiğin tek probleminin doğada yok olmaması olduğu görülüyor. Bu durumda doğada çözünebilir plastik yaratmak ve bunu mevcut plastik yerine kullanmak aslında aradığımız çözüm olabilir mi? Biyo-bozunur polimer ya da biyoplastik, oksijenli ya da oksijensiz koşullar altında mikro-organizmalar tarafından çürütülerek, karbondioksit, metan ve oksijen gibi daha küçük moleküllere ayrılıyor. En yaygın olarak bilinen biyo-bozunur polimerler arasında polilaktid (PLA) plastiğin gelecekteki adı olarak öne çıkıyor. 'Doğada çözünebilir poşet' kavramını duymuşsunuzdur. İşte o poşetlerin malzemesi PLA. Diğer sentetik biyo-bozunur polimerlerin ve petrokimyasallardan üretilen geleneksel plastiklerin aksine, PLA nısırdaki laktik asit gibi sürdürülebilir kaynaklardan elde ediliyor ve yaklaşık 12 ayda tamamen yok oluyor. Bu yıl Milano Tasarım Haftası tam da bu amaçla, geri dönüştürülmüş plastik ve PLA'nın tasarım dünyasında kimler tarafından ne şekilde kullanıldığına odaklanan bir etkinlikle çevreci tasarımcıların gönlünde taht kurdu.

SELÇUK AVCI

AVCI ARCHITECTS'İN KURUCUSU

"Biz Avcı Architects olarak, sürdürülebilirliği üç ana ekseninde değerlendiriyoruz: Etik, Ekolojik ve Ekonomik. Çünkü sürdürülebilirlik ancak bütüncül bir tavırla ele alınabilecek bir konu ve sürdürülebilir bir ürünün ortaya çıkması, ilk andan itibaren bu üç faktörün sürece dahil edilmesine bağlı. Ekolojik eksenin ne olduğu ve bunu yönlendiren etkenlerin neler olduğu artık yaygın olarak biliniyor. Fakat birçok kişi sürdürülebilirliğin sadece enerji etkenlik ile ilgili olduğunu sanarak öbür iki eksen göz ardı ediyor. Bir yapıya biçilen ekonomik değer günün şartları ile sınırlı kalmadan gelecek senaryolarını da hesaba katar ve gelecek nesillerin ihtiyaçlarını da düşünerek yapılırsa sürdürülebilir olur. Dolayısıyla gayrimenkul yatırımların uzun vadeli yatırımlar olduğunu iyi anlamak gerekir. Bugün eğer küresel ısınmayı etkileyen faktörleri bizler kontrol altına alamazsak, çok yakında gelecek nesiller, yani torunlarımız, bu kararsızlığın zararlarını hissedeceklerdir. Etik boyutuna baktığımızda yakın ve uzak çevremizi, toplumu, hatta başka memleketlerin toplumlarının üstünde olabilecek etkilerimizi de kontrol etmekten bahsediyoruz. Uluslararası projeler arasında hem mimari anlamda etkileyici, hem de sürdürülebilirlik açısından enteresan hangisi dersek İngiliz mimar Wilkinson Eyre, peyzajcı Andrew Grant ve çevre mühendisi Patrick Belw tarafından tasarlanan, enerji ihtiyacını bütün şehirdeki bitkisel atıkların geri dönüşümü ile yapabilen Singapur'daki Garden's by the Bay derim."

Garden's by the Bay.

YÜKSEK MİMAR GÜRHAN BAKIRKÜRE

BAKIRKÜRE MİMARLIK'IN KURUCUSU

"Yeşil bina, kendisinin ve oluşturduğu yapay çevrenin doğal çevreye ve iklim, negatif ya da pozitif, tüm etkilerini inceleyen, bu etkilere göre bina tasarımı, yapımı, işletim ve yıkım aşamalarını şekillendiren bütünsel bir yaklaşımdır. Yeşil bina dengesinde aklımıza çoğu zaman enerji verimliliği ve düşük karbon ayak izi adına yenilenebilir enerji kaynakları gelir. Ama daha geniş bakmalı ve bina için üretilen bir yapı malzemesi hammaddeden şantiye alanına gelene kadar ne kadar enerji, su ya da başka kaynaklar harcadı, karbon ayak izi ne, çevreye nasıl etkileri oldu hesabını tutabilmemiz lazım. Aynı şekilde yapım aşamasında ne tarz yapım teknikleri kullanıyoruz, bunun çevreye etkileri nelerdir bilmemiz lazım. Yıkımdan sonra kullanılan malzemenin yüzde kaçını geri dönüştürülebilir bilmeliyiz."

The Crystal, Londra.

Geleceğimiz için karbon ayak izini minimize edecek yapılandırmalar çok önemli. IPCC'nin 2018 raporuna göre küresel ısınma 1,5 derecelik sıcaklık artışıyla durdurulmadığı takdirde iklim krizi artık geri dönmeyecek bir sürece girecek ve bunun için 10 seneden az vaktimiz kaldı. Bu hızla devam edersek 2080 gibi sıcaklık artışı 3-4 derece olacak. Bu da vücut indeksi 20 kg ve üzeri tüm canlıların ölmesi demek. Bu kadar vahim durumdayız. Bakırküre Mimarlık olarak projelerimizden bir örnek olarak Arçelik'in Çekmeköy'de Ar-Ge Merkezi'ni gösterebiliriz. Enerji ihtiyacını %60 azaltıp, geriye kalan %40'lık enerji ihtiyacını sürdürülebilir aktif sistemlerle karşıladık. Dünyadaki etkileyici örnekler baktığımızda Londra'daki Siemens'in The Crystal Binası, çok yüksek puanla LEED ve BREEAM sertifikası almış ve daha önemlisi sürdürülebilirliğiyle işlevi bağlamsal olarak sıkı sıkıya ilerliyor. En geniş sergilerin, seminerlerin, etkinliklerin düzenlendiği bir merkez ve her sene 100.000'den fazla insan bu etkinliklere ilgi gösteriyor."

EMRE EVRENOS & NAZAR ŞİGAHER

DAEDALUS'UN KURUCU ORTAKLARI

'Çevreye duyarlı tasarım, tasarımcının gözüde edemeyeceği yaşamsal bir gereklilik. Doğayı hesaba katmadan bir eylem içinde bulunmak gibi bir lüksümüz artık yok. Yapılardaki ısıtma, elektrik harcamaları gibi konulardaki optimizasyonlar ile sağlanan enerji tasarrufu, doğaya daha az zarar veren malzemelerin kullanımı ve benzeri önlemlerle dünyamızı imdat çağrısına biraz daha kulak verir olduk. Bu noktada kendi türümüzün dünyadaki ömrü için insan tasarımı olan her şeyin doğa ile uyumlu, ona zarar vermeyen ve dengeleri gözetken bir yapıda düşünülmesi şart. Daedalus olarak sürdürülebilirlik konusunda 2 açıdan yaklaşımımız var. Bunlardan ilki tasarımlarımızda kullandığımız çila, sünger, kumaş vb. malzemelerin doğa dostu olması ve buna bağlı sertifikaları taşımaya dikkat etmemiz. Diğeri ise tasarım değeri taşıyan, kolay kolay demode olmayacak ve dayanıklı mobilyalar üretmemiz. Bu sayede amacımız ürettiklerimizin nesilden nesile kullanımını sağlayarak tüketicide gönüllü bir tasarruflu olma hali sağlamak. Uluslararası tasarımlar arasında en dikkat çekici olanlardan biri ise Stefano Boeri'nin Çin'de tasarladığı Liuzhou Forest City projesi. İçinde 40 bin ağaç, 1 milyon bitki barındıracak olan bir yapı kompleksi. Çin'deki hava kirliliği sorunu ile başa çıkmak üzere tasarlanmış.'

Liuzhou
Forest City

SELVİ GÜREVİN

ATIKSIZEV.COM'UN KURUCUSU

'Sıfır atık, gezegenimize yapabileceğimiz en büyük iyiliktir diyebilirim. Atık üretmeden yaşam çabası... Pet şişelerimizi, plastik malzemelerimizi geri dönüştürmek değil, çok daha temel prensiplere dayanır. Yaşam şeklimizde, tüketim alışkanlıklarımızda ciddi değişiklikler gerektirir. 5R olarak adlandırılan prensipler şunlar: Refuse-Reddet, Reduce-Azalt, Reuse-Yeniden Kullan-Tamir Et, Rot-Gübreleştir, Recycle-Geri Dönüştür. Basit adımlar atmamak isteyen herkes plastik/karton bardak kullanımına son verse büyük bir miktar atığı engellemiş oluruz ve bunu matara taşıyarak yapabiliriz. Yanımda matara taşıdığım için kahve alırken de mataramı kullanıyorum. Dünya zinciri kahve markası yılda 4 milyar adet plastik/karton bardak üretiyor.

Her bir dakikada bir kanyon dolusu plastik atık çöp alanlarına, toprağa, okyanusa dökülüyor! Bu çok korkunç. Ya da dışarıda pet şişeyle su almak için su matarası taşımak mümkün. Her gün 1 adet pet şişe almasak etki yaratırız. Geniş bakışımızda Türkiye'de gençlerimizden gurur duyduğumuz sürdürülebilir projeler, başlangıçlar var. Beni kalben en etkileyen proje ise Narköy. En çok atık üreten iki sektörden biri olan turizm alanında nasıl sürdürülebilir olunabileceğini gösteren bir merkez ve organik tarım çiftliğidir. 5R prensiplerinin tamamını uygulayarak döngüsel bir ekonominin mümkün olduğunu bize açıklıkla anlatan enfes bir oluşum. Üstelik bunu yeni yapmadılar.'

Narköy.